

Receptes per visibilitzar les dones en l'àmbit de l'educació

<p>Qualsevol masculí no pertinent pot tenir moltes alternatives: Curs destinat a... / Destinació / Persones destinatàries / Persona a qui s'adreça... / Destinatària o destinatari / Destinatari/ària; i no Destinatari</p>		
<p>Ús de termes genèrics o abstractes. És útil per no duplicar la paraula i/o quan no se sap el sexe de qui compon el grup</p>	<p>Classe / Alumnat / Tutoria / Comunitat escolar / Servei de psicologia / Monitorat / Equip docent / El personal del centre / Benvolgudes famílies / Persona responsable / Jovent / Criatures / Informàtica d'ús / Infants / Professorat</p>	
<p>Ús conjunt de femenins i masculins. És bo alternar-ne l'ordre d'aparició</p>	<p>Les noies i els nois de 4t / Inscrits i inscrites / Mares i pares / El conserge o la conserja / Les sòcies i els socis de l'AMPA</p>	
<p>Va bé aprofitar les concordançes amb articles i altres mots</p>	<p>En paraules que tenen femení i masculí:</p> <ul style="list-style-type: none"> Els i les delegades Benvolgudes mares i pares 	<p>En mots que queden marcats per l'article:</p> <ul style="list-style-type: none"> Els i les participants al concurs Les i els docents
<p>El canvi del determinant pot ser la solució De vegades es pot eliminar:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Els tutorands El parlant 	<ul style="list-style-type: none"> Cada tutorand Qualsevol parlant Formació per a Ø estudiants
<p>Es poden fer petits canvis en la redacció</p>	<ul style="list-style-type: none"> Escoltar les opinions dels altres La postura d'aquells que no accepten més raó que la seva El procés serà diferent en un o altre adolescent Cal la col·laboració entre els pares i els professors 	<ul style="list-style-type: none"> Escoltar les opinions d'altri / alienes La postura de qui no accepta més raó que la seva El procés serà diferent en cada adolescent Cal la col·laboració entre mares, pares i professorat
<p>Es pot eliminar la marca de sexe Per fer-ho són molt útils les construccions amb «se»</p>	<ul style="list-style-type: none"> Els alumnes només hauran d'omplir... El nen llegirà en veu alta Domiciliat a... Hem de procurar que els alumnes participin en... 	<ul style="list-style-type: none"> Només s'haurà d'omplir... Llegeix en veu alta Amb domicili a... Hem de procurar que es participi en...
<p>Ús de perífrasis</p>	<ul style="list-style-type: none"> Molt agraïts per... Han estat guardonats 	<ul style="list-style-type: none"> Us agraïm la vostra col·laboració Han rebut un guardó
<p>Canvis en la pronominalització i la forma verbal</p>	<ul style="list-style-type: none"> Per entendre's entre ells Analitzem els problemes als quals ens veiem enfrontats 	<ul style="list-style-type: none"> Per entendre's entre si Analitzem els problemes als quals ens enfrontem
<p>Ús de participis passats i presents substantivats</p>	<ul style="list-style-type: none"> El sotasignat El sol·licitant 	<ul style="list-style-type: none"> Qui signa Qui sol·licita
<p>Modificació de la fórmula estar + adjectiu o participi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Està obligat a... Estar empadronat a... 	<ul style="list-style-type: none"> Té l'obligació de... Amb empadronament a...
<p>Canvi d'adjectiu sexuat per preposició + substantiu no sexuat</p>	<ul style="list-style-type: none"> Autoritzat per... Adequadament qualificat 	<ul style="list-style-type: none"> Amb autorització de... Amb (la) qualificació adequada
<p>Substitució d'adjectius per substantius</p>	<ul style="list-style-type: none"> Llista definitiva d'admesos i exclosos 	<ul style="list-style-type: none"> Llista definitiva d'admissions i exclusions
<p>En documents que no són de lectura (formularis, etc.), les barres (/) poden ser útils: Tutora/or / Usuari/ària</p>		
<p>Moltes d'aquestes fórmules són perfectament combinables i ajudaran no tan sols a visibilitzar les dones, sinó també a enriquir la llengua i a representar més fidelment el món.</p>		

En concordança amb les receptes per visibilitzar tota l'experiència humana que s'han vist a l'altra cara del full, cal recordar una sèrie de coses referents al tracte entre les persones:

- És important tractar de manera equivalent noies i nois, així com la resta del personal de la comunitat educativa. Caldrà, doncs, evitar, per exemple, en una avaluació, parlar del rendiment d'una «nena» i acte seguit del d'un «noi». O bé s'ha de parlar de «nenes i nens», o bé de «nois i noies».
- En la mateixa línia, s'han d'usar els noms i els cognoms d'una manera igualitària i equivalent. Si a la conserja se l'anomena pel nom, aquest serà també el tractament apropiat per al conserge. Si a ella se li anteposa la paraula «senyora», a ell, li correspondrà un «senyor». Tant una professora com un professor, un mestre o una mestra, tenen noms i cognoms, la utilització dels noms per a elles (o el diminutiu) i els cognoms per a ells és una elecció al marge de la llengua. (L'ús del terme disminuïdor «senyoreta» no és justificable en cap cas.)
- El mateix es podria dir d'anteposar l'article davant del nom i cognom en un ús de la llengua més formal que el col·loquial. Res en la llengua ens obliga a dir una cosa com «Aquest any llegirem un llibre de la Rodoreda i un de Calders».

Les nenes, les noies, les estudiants, les mestres, les professores, fan, saben, interrelacionen, comparteixen, aprenen, ensenyen, són protagonistes de les seves vides; és, per tant, lògic tenir-les ben en compte. Una forma de fer-ho és que tinguin un lloc en un àmbit tan simbòlic i essencial com és la llengua.

- Perquè és difícil parlar d'allò que no té nom, perquè és fàcil que quedi en les vores o en els marges
- Perquè no és possible explicar cap àmbit del passat, el progrés de la humanitat, les fetes i gestes dels éssers humans, sense explicar el que han fet les dones al llarg del temps des de ben antic
- Perquè els usos restrictius de la llengua no siguin una altra prova d'accés o un examen de selectivitat més per a les estudiants
- Perquè les nenes i les noies puguin visualitzar d'una manera plena tots els camps professionals per al seu futur
- Perquè la llengua sempre té una solució o altra per visibilitzar, representar i anomenar les dones

Algunes pistes per visibilitzar les experiències femenines:

- Montserrat Roset, Eugènia Pagès, Mirta Lojo, Esther Cortada. *Guia de coeducació per als centres educatius: pautes de reflexió i recursos per a l'elaboració d'un projecte de centre*. ICDi i Departament d'Educació, Barcelona, 2008.
http://www.gencat.net/icdona/publica_online.htm
- *Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua*, 2005
<http://www6.gencat.net/llengcat/publicacions/marcar/index.htm>
- *De llengua, diferència i context*, 2007
http://www.gencat.net/icdona/publica_online.htm
- *Guia de lenguaje para el ámbito educativo*, 2008
http://www.emakunde.es/images/upload/GuiaLengEduc_es.pdf
- <http://www.xtec.cat/innovacio/coeducacio/>

Encara que referida als esports, la sèrie «Esport, dones i llengua» (2007-2008) pot donar idees per a diferents tipus de textos escolars:

- Esports, dones i llengua. 1. *Estatuts: un model*, 2007
http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=40
- Esports, dones i llengua. 2. *Normatives de competició, reglamentacions i documents administratius*, 2007
http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=41
- Esports, dones i llengua. 3. *Manuais d'aprenentatge*, 2007
http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=42
- Esports, dones i llengua. 4. *Reglament General de Règim Interior*, 2007
http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=43
- Esports, dones i llengua. 5. *Reglament d'ús d'una instal·lació esportiva*, 2008
http://www.ufec.cat/cont/webs_interes/obtenir_arxiu.php?id=44

